

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Спеціальність 205 «Лісове господарство»

Допускається до захисту
Зав. кафедри лісового господарства

(підпис, вчене звання, прізвище, ініціали)
« 06 » червня 20 24 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
БАКАЛАВРА

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ТОВАРНА СТРУКТУРА НАСАДЖЕНЬ
СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В ОЛЬШАНИЦЬКОМУ ЛІСНИЦТВІ ФЛП
«БОГУСЛАВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ

Виконав: Ветер Андрій Віталійович

підпис

Керівник: д-р пед. наук, професор Хрик В.М.

підпис

Рецензент

доц. Роговський С.В.
вчене звання, прізвище, ініціали

підпис

Я, Ветер А.В., засвідчую, що кваліфікаційну роботу
виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет агробіотехнологічний
Спеціальність 205 «Лісове господарство»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант ОП «Лісове господарство»
[підпис] доц. Ліванівська С.М.
підпис, вчене звання, прізвище, ініціали
«03» червня 20 24 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу здобувачу

Ветру Андрію Віталійовичу

Тема: Продуктивність і товарна структура насаджень сосни звичайної в Ольшаницькому лісництві філії «Богуславське лісове господарство» ДП «Ліси України

Керівник роботи: Хрик В.М., д-р пед. наук, професор

Затверджено наказом ректора № 80/3 від «04» 04 20 24 р.

Термін здачі здобувачем виконаної роботи
«03» червня 20 24 р.

Вихідні дані: Матеріали лісовпорядкування філії «Богуславське лісове господарство» ДП «Ліси України», план лісових насаджень Ольшаницького лісництва, таксаційний опис насаджень сосни звичайної на тимчасових пробних площах у вказаному лісництві.

Перелік питань, які потрібно розробити:

1. Природні та економічні умови підприємства.
2. Структура лісового фонду господарства.
3. Аналіз літературних джерел.
4. Продуктивність соснових деревостанів.
5. Висновки та пропозиції. Список літературних джерел.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУР СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В УКРАЇНІ	9
1.1. Сучасний стан, проблеми та перспективи лісокультурної справи в Україні	
1.2. Особливості відтворення насаджень сосни звичайної.....	13
1.3. Чинники, що впливають на ріст та розвиток лісових культур сосни звичайної.....	15
РОЗДІЛ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ФІЛІЇ «БОГУСЛАВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» ТА ПРИРОДНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	18
2.1. Місцезнаходження та організаційна структура господарства.....	18
2.2. Природно-кліматичні умови.....	22
2.3. Економічні умови	27
2.4. Характеристика лісового фонду	29
2.5. Лісогосподарська діяльність підприємства та охорона лісу	35
РОЗДІЛ 3. ПРОГРАМА, ОБЄКТИ ТА МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ.....	40
3.1. Програма досліджень.....	40
3.2. Характеристика об'єктів дослідження.....	41
3.3. Методика дослідження.....	46
РОЗДІЛ 4. ЛІСІВНИЧО-ТАКСАЦІЙНА ХАРАКТЕРИСТИКА І ПРОДУКТИВНІСТЬ ШТУЧНИХ СОСНОВИХ ДЕРЕВОСТАНІВ У ЛІСАХ ФІЛІЇ «БОГУСЛАВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО».	48
4.1. Характеристика таксаційних показників штучних соснових деревостанів.....	48
4.2. Продуктивність культур сосни звичайної	50
4.3. Товарна структура соснових деревостанів	51
РОЗДІЛ 5. ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ	55
5.1. Стан охорони праці на підприємстві	55
5.2. Аналіз небезпечних і шкідливих чинників на підприємстві.....	56
5.3. Аналіз пожежної безпеки	57
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ ПІДПРИЄМСТВУ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	61
ДОДАТКИ	65

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Барановська О.В. Ландшафтно-екологічний аналіз території Чернігівської області: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук. К., 1997. 24 с.
2. Білоус М.М. Вплив різних способів обробітку ґрунту на ріст лісових культур, створених на староорних землях Чернігівського Полісся. Аграрна наука і освіта. 2007. № 1-2. С. 68-71.
3. Білоус М.М. Вплив родючості староорних земель Чернігівського Полісся на ріст соснових молодняків. Аграрна наука і освіта. 2006. № 3-4. С. 114-118.
4. Білоус М.М. Природне поновлення лісових насаджень на непридатних для сільськогосподарського виробництва землях Чернігівського Полісся. Наукові доповіді НАУ. №3. URL: <http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/nd/2006-2/06bmmosp.pdf>.
5. Вакулюк П.Г. Створення лісових культур у дібровах: посібник. Боярка: Укрцентркадриліс. 2007. 58 с.
6. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в Україні: монографія. Харків: Прапор, 2006. 384 с.
7. Вакулюк П.Г., Самоплавський В.І. Лісовідновлення та лісорозведення в рівнинних районах України. Фастів : Поліфаст, 1998. 507 с.
8. Ведмідь М.М. Збільшення площ лісів в Україні: історія, стан та перспективи. Лісовий і мисливський журнал. 2006, № 2. С. 23-27.
9. Ведмідь М., Матейчик В. Стан і перспективи розвитку лісокультурного виробництва. Лісовий і мисливський журнал. Київ, 2002. № 2. С. 3-5.
10. Генсірук С.А. Ліси України. Львів : Вид-во Укр. держ. лісотех. ун-ту, 2002. 496 с.
11. Генсірук С.А., Кучерявий В.О. Зелені скарби України. К., Урожай, 1991. 121 с.

13. Грунтознавство: підручник / за ред. Д. Г. Тихоненка. К. : Вища освіта, 2005. 703 с.
14. ДСТУ 3273-95. Безпечність промислових підприємств. Загальні положення та вимоги.
15. Закон України «Про охорону праці», 2002 р. *Урядовий кур'єр*, 2002. № 46.
16. Карта ґрунтів України. URL: <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#x>
17. Кашпор, С.М. Методичні основи складання нормативів динаміки товарної структури насаджень. *Науковий вісник Національного аграрного університету: лісівництво*. 1999. С. 265–268.
18. Копій Л.І. Перспективи розширення лісоресурсного потенціалу Західного регіону України. *Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: міжвід. наук.-техн. зб.* Львів: РВВ НЛТУ України. 2006. Вип. 32. С. 229-238.
19. Копій Л.І., Мелешук О.О. Продуктивність, структура соснових деревостанів в умовах свіжого дубового субору Західного Полісся. *Науковий вісник НЛТУ України: зб. наук.-техн. праць*. Львів: РВВ НЛТУ України. 2007. Вип. 17.4. С. 65–69.
20. Лавриненко Д. Д. Наукові основи підвищення продуктивності лісів Полісся. Київ: УАСГН, 2000. 195 с.
21. Лакида П. І. Фітомаса лісів України. Тернопіль: Збруч, 2002. 256 с.
22. Лісотакційний довідник / ред. С. М. Кашпор, А. А. Строчинський. Київ: Видавничий дім «Вініченко», 2013. 496 с.
23. Макачук Я.І. Досвід створення лісових культур// *Науковий вісник Національного аграрного університету*. К., 2008. № 10. С. 259–263.
24. Маринич О.М., Пархоменко Г.О., Петренко О.М., Шищенко П.Г. Удосконалена схема фізико-географічного районування України. *Український географічний журнал*. 2003. №1. С. 16–21.

25. М'якушко В. К. Первинна біологічна продуктивність соснових лісів Українського Полісся. *Український ботанічний журнал*. 1992. Т. 29(3). С. 328–339.
26. Нормативи товарності деревостанів основних лісоутворювальних порід України // Розробники: А. Строчинський, С. Кашпор, О. Гірс, Л. Березівський. К.: НАУ, 2004. 28 с.
27. Остапенко Б. Ф., Ткач В. П. Лісова типологія. Харків: Харків. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. 2002. С. 23–31.
28. Площі пробні лісовпорядні. Метод закладання: СОУ 02.02-37-476:2006. [Чинний від 2007-05-01]. Київ: Мінагрополітики України, 2006. 32 с.
29. Поваріцин В. О. Ліси Українського Полісся. Київ: АН УРСР, 1999. 208 с.
30. Полоневич І.В., Курдиш О.Ф. Особливості росту сосни звичайної в умовах свіжих суборів. Проблеми ведення та експлуатації лісових і мисливських ресурсів: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. присвяч. пам'яті проф. А.І. Гузія (Житомир, 25 вересня 2020 р.). Житомир, 2020. С. 130–131.
31. Правила з охорони праці для працівників лісового господарства та лісової галузі. Затверджені Міністерством надзвичайних ситуацій від 13.07.2005, № 119. 35 с.
32. Проєкт організації і розвитку лісового господарства ДП «Богуславське лісове господарство». Ірпінь, 2014. 182 с.
33. Приходько О. Б., Пастернак В. П., Яроцький В. Ю. Стан, структура і продуктивність соснових лісів ДП «Лиманське ЛГ». *Лісівництво і агролісомеліорація*, 2019. С. 24–29.
34. Редько Г. І. Досвід вирощування 57-річних культур сосни різної густоти. *Лісівництво, лісові культури і ґрутознавство*. 2009. Т. 18. С. 86–91.
35. Самоплавський В. І., Вакулук П. Г. Лісовідновлення і лісорозведення в рівнинних регіонах України. Фастів: Поліфаст. 2008. 567 с.

36. Свинчук В.А. Особливості розмірно-якісної структури стовбурів сосни звичайної в штучних деревостанах Західного і Центрального Полісся України. *Аграрна наука і освіта*. К., 2005. № 3–4. С. 115–119.
37. Тарнопільська О. М. Вплив різних режимів доглядових рубань на ріст, продуктивність і товарну структуру штучних соснових деревостанів Ізюмського бору. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. Вип. 25(5). С. 100–106.
38. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів: Вид-во Львівського університету, 1962. 224 с.
39. Юхновський В.Ю., Левандовська С.М., Хрик В.М. Атлас фітоіндикаторів типів лісорослинних умов Лісостепу України // Монографія. Біла Церква: “Білоцерківдрук”, 2013. 651 с.
40. Koprowski M., Przybylak R., Zielski A., Pospieszyńska A. Tree rings of Scots pine (*Pinus sylvestris* L.) as a source of information about past climate in northern Poland. *International Journal of Biometeorology*. 2012. Vol. 56. P. 1–10.
41. Lovynska, V. M., Sytnyk, S. A., Maslikova, K. P., & Gritsan, Y. I. (2017). Analysis of the productivity of pine stands in plantations in the Northern Steppe of Ukraine. *Biosystems Diversity*, 25 (1), 39-44. [https:// doi.org/10.15421/011706](https://doi.org/10.15421/011706)
42. Vacek, S., Vacek, Z., Bilek, L., Simon, J., Remeš, J., Hůnová, I., Mikeska, M. Structure, regeneration and growth of Scots pine (*Pinus sylvestris* L.) stands with respect to changing climate and environmental pollution. *Silva Fennica*, 50 (4), article id 1564. 2016. 21 p. <http://dx.doi.org/10.14214/sf.1564>